

ChatGPT har gjort en **systematisk genomgång av de skarpaste formuleringarna i yttrandet** samt en **konstitutionell och kriminalpolitisk analys av vad yttrandet innebär**.

Lagrådets språk är ovanligt hårt för ett svenskt lagstiftningsärende.

1. De skarpaste formuleringarna i yttrandet

Nedan är några av de mest anmärkningsvärda formuleringarna i texten.

1. Lagstiftningsarbetet beskrivs som ett hastverk

“Förslagen brister så mycket i kvalitet att de inte har förutsättningar att bli ny lag. Allmänt gäller att lagrådsremissen inte är tillräckligt genomtänkt. För Lagrådet framstår den som ett hastverk.”

Detta är en **extrem formulering i ett lagrådsyttrande**. Normalt kritiseras delar av förslag, inte hela arbetets kvalitet.

2. Regeringen anses ha brutit mot grundlagens beredningskrav

“Det kan utan vidare konstateras att beredningskravet enligt 7 kap. 2 § regeringsformen inte är uppfyllt.”

Detta är en **konstitutionellt mycket tung kritik**.

3. Lagstiftningsmetoden beskrivs som oacceptabel

“Det är inte godtagbart att lagstiftningsarbete bedrivs så här på ett från allmänna samhällssynpunkter viktigt men också juridiskt sett komplicerat rättsområde.”

Formuleringen innebär i praktiken att regeringen **misskött lagstiftningsprocessen**.

4. Regeringens lagstiftningsstrategi beskrivs som oöverblickbar

“Det lanseras en kaskad av lagstiftningsärenden ... utan att sambanden mellan de olika förslagen blir klargjorda.”

Lagrådet antyder här att reformerna saknar **samlad kriminalpolitisk analys**.

5. Regeringen har ignorerat remissinstanser

“Regeringen har inte i nämnvärd utsträckning tagit hänsyn till remissinstansernas synpunkter.”

Detta är en kritik mot **remissförfarandets legitimitet**.

6. Förslagen saknar empiriskt stöd

“Regeringen lägger inte fram något underlag som ger stöd för att straffskärpningarna kan förväntas få ett sådant resultat.”

Lagrådet säger alltså i princip att **politiken saknar evidens**.

7. Lagstiftningen beskrivs som systematiskt felaktig

“Förslagen passar dåligt in i den lagstiftning som redan finns och som fortfarande ska gälla.”

Detta är en kritik mot **systemkoherensen i straffrätten**.

Lagrådet menar med systemkoherensen att:

- Reglerna i straffrätten **inte riktigt passar ihop**
- De kan **leda till motsägelser eller orimliga resultat**
- Liknande situationer kan **behandlas olika utan bra skäl**
- Straff eller ansvar kan bli **inkonsekventa i förhållande till systemets principer**

Tänk dig att:

- Brott A anses **mindre allvarligt** än brott B.
- Men straffet för A i praktiken kan bli **lika hårt eller hårdare** än för B.

Då kan man säga att **systemkoherensen brister**, eftersom systemet inte längre följer sin egen logik.

8. Lagstiftning i “bakvänd ordning”

“Att lagstifta i en sådan bakvänd ordning är inte godtagbart.”

Här kritiseras att regeringen lägger fram delar av reformen utan att helheten är klar.

9. Förslag saknar motivering

Om grov stöld:

“Det som anförs till stöd för förslaget ... träffar i stora delar bredvid målet.”

10. Allvarlig kritik mot konsekvensanalysen

“Denna viktiga konsekvens ... är inte redovisad i remissen och än mindre förklarad eller motiverad. Att lagstifta på detta sätt är inte godtagbart.”

11. Legalitetsproblem i gängregeln

“Föreskriften ... uppfyller inte de krav som måste ställas på strafflagstiftning.”

Detta gäller själva **kärnan i gängbestämmelsen**.

Konstitutionell analys

Detta yttrande är konstitutionellt mycket betydelsefullt.

1. Kritik om brott mot regeringsformen

Lagrådet säger uttryckligen att **beredningskravet i regeringsformen inte är uppfyllt**.

Det innebär i praktiken att:

- lagstiftningsprocessen anses **konstitutionellt bristfällig**
- riksdagen riskerar att anta lag **på otillräckligt underlag**

Det är en av de mest allvarliga typerna av kritik Lagrådet kan ge.

2. Legalitetsprincipen hotas

Lagrådet menar att regler om gängbrott:

- är **för vaga**
- bygger på uppskattningar av brottslighet
- saknar tydliga kriterier

Det strider mot **legalitetsprincipen**:

- nullum crimen sine lege (Inget brott utan lag)
 - krav på precision i strafflag.
-

3. Systemet för straffrätt riskerar att brytas upp

Lagrådet menar att regeringen:

- ändrar enskilda straffskalor
- utan att analysera systemet

Konsekvens:

- proportionalitet och ekvivalens i straffrätten riskerar att kollapsa.

4. Försvagning av remiss-systemet

När Lagrådet säger att regeringen i stort sett **ignorerat remissinstansernas kritik** innebär det en kritik mot hela den svenska modellen för lagstiftning.

Remissförfarandet är normalt en **central del av rättsstaten**.

Kriminalpolitisk analys

Yttrandet innehåller också en tydlig kriminalpolitisk kritik.

1. Kritik mot symbolpolitik

Lagrådet säger i princip att:

- straffskärpningar saknar empiriskt stöd
- effekten på brottslighet är oklar.

Det är en klassisk kritik mot **symbolisk kriminalpolitik**.

2. Kritik mot repressiv straffpolitik

Lagrådet skriver att:

- en kraftig höjning av straffnivån saknar stöd
- effekten på brottslighet sannolikt är marginell.

Det är ovanligt att Lagrådet uttrycker sig så tydligt om **straffpolitikens effektivitet**.

3. Risk för massivt ökat fängelsebehov

Remissinstanser har pekat på behov av **tusentals nya anstaltsplatser**.

Det innebär:

- kraftigt ökade kostnader
- belastning på kriminalvården
- förändring av svensk straffnivå.

4. Sverige kan lämna den nordiska strafftraditionen

Flera remissinstanser menar att reformen skulle föra Sverige bort från den nordiska modellen.

Den bygger på:

- relativt korta straff
- fokus på proportionalitet
- rehabilitering.

Samlad bedömning

Yttrandet är ovanligt eftersom Lagrådet kritiserar **alla tre nivåer samtidigt**:

1. **Processen**
 - bristande beredning
 - bristande remisshantering
2. **Systemet**
 - straffskalor bryter mot straffrättens principer
3. **Politiken**
 - reformen saknar evidens och konsekvensanalys

Det är därför Lagrådet **avstyrker hela lagstiftningspaketet**.